

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorági-
utca 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A munkás mozgalomhoz.

I.

A fővárosi lapokból és a miniszteri rendeletekből olvassuk, hogy az utolsó órában — az aratás és cséplés előtt — a munkás-mozgalom ismét felütötte veszedelmes fejét, a mely már vármegyénk területén is nyilatkozik és miben keressük az okát és hogyan védekezünk ellene?

A felfelé való törekvés, a sorsukon való javítás és könnyítés ambíciója az emberi haladás egyik leghatalmasabb rugója. Minél tágabb tér és alkalom nyílik a társadalom legszélesebb rétegeinek is az emberiség ezen természetes törekvése, ambíciójának érvényesítésére, az emberi haladás annál fényesebb eredményeket mutat fel s az általános jólét emelkedésében egyúttal emelkedik azok száma is, akik sorsukkal megelégedtek.

A társadalmi rend és béke legerősebb biztosítéka pedig a megelégedettség. Ahol a jólét a társadalom nagyobb részének közös tulajdona, ahol tehát a sorsukkal elégedettek száma a tulajdonos, ott a jelen társadalmi rend megbontására irányuló törekvések feltétlenül hajótörést fognak szenvedni.

A helyes szociális politika tehát az emberiség felfelé való törekvését nem elnyomni, de annak legfeljebb irányt szabni hivatott, mert kétségtelen, hogy minél szabadabb az egyes érvényesülése, minél gyümölcsözőbb a munka és a szorgalom, annál nagyobb arányú az általános vagyoni gyarapodás s annál nagyobb elégedettség tölti el a társadalmat.

Természetesen épp a szociális politika feladata az is, hogy az egyéni érvényesülés szerelenségei ellen a gyengébbet megvédje, a féltelen ambíciókat mederbe szorítsa, hogy az ne mások kárával, de a köz javára érvényesüljön.

TÁRCZA.

Zsazsa városunkban.

(Interview.)

(Lapunk szemfüles riportere megtudván, hogy a kitűnő művész városunkban időzik, felhasználta az alkalmat és tette tiszteletét. — A művész fogadta sajtónk igénytelen munkását délelőtt 11 órakor, közmondásos pajkosságával és gráciájával, s mint a nyájas olvasó alább látni fogja, meglepő tájékozódottságot tüntetett fel a helyi érdekű eseményekben. A párbeszédet a következőkben adjuk.)

Ó Nagyon örülök, kedves újságíró uram, hogy itt sem szabadulhatok meg kedves jelenlétüktől. De tudja, ez már pályámmal jár s a cél érdekében az igazat megvallva, egy riportert sem szabad kidobnom. Más-különben magát szívesen is látom; ugyis tudom, miről akar velem beszélni; ha nem csalódom, kíváncsi lesz, hogy megveszem-e a jánosii birtokot!

Riporter. Téved, művész. E szíves fogadtatást inkább arra használom fel, hogy érdeklődjem, mint tetszik magának Budapest és Beregszász után Batyi, a mi Batyink.

Ó. Hát tudja, nem egészen olyan szép, mint Budapest, de így nyáron megjárkálja. Én igen szívesen jöttem városukba, legyenek meggyőződve. Ez egy igen érdekes város.

Riporter. Mennyiben nevezi érdekesnek?

Ó. Hát, hát, tudja az ég. Másutt minden oly egyforma. Az ember unalmas egyenes utakon jár, semmi izgató, semmi érdekes; de itt, ah!

Riporter. Remélem, nem viccel?

Ó. Óh, eszemben sincs. De mit mondjak! a mint 60 kméteres sebességgel befutottunk a városba, olyan porfelhő vett körül, hogy a menyországi felhőkben éreztem magamat; a volt megyeház előtt pedig mintha még a nehézségerő vonzása is megszűnt volna: felrepültünk az ég felé . . .

Riporter. (Magában: Aha, a bukkánó!)

Ó. . . . Ehhez járult még az, hogy békés tehennel találkoztunk a főutcán, a mi oly barátságos képet nyújt a városnak — szóval semmi sablon, semmi feszt!

A jelen társadalmi rendnek egy másik hatalmas biztosítéka a kultúra. Minél többekben ver gyökeret az a tudat, hogy az egyéni vagyon, tehát az egyéni tulajdonjog, a család, a vallás és az állam közösségen felepült társadalom nemcsak a legmegfelelőbb, de változhatlan formája a társadalmi rendnek, amelyet régi idők óta töreksenek a kollektivitás rajongói megdönteni, mindig sikertelenül, annál szilárdabb alapokon nyugszik a társadalmi béke.

Kultúra és szabadság két hatalmas oszlopa a társadalmi békének, a társadalmi evolúció békés fejlődésének, vagy állandó és örök, mint maga az anyag, mely legalább addig tart, mint az anyag s az abból felepült s érzelmeinkkel észlelhető élet.

Igen, a társadalmi evolúció állandó marad, mert csak akkor érhetne véget, ha a szocializmus által hirdetett vagyoni és társadalmi egyenlőség elérének, ha a társadalom rétegeltsége megszűnének, ha az emberiség felfelé való törekvésének célja nem volna.

Ha az élő életben széttekintünk, látjuk, hogy abban nincs egyenlőség, küzdelem a lét alapja minden élő lénynél, az, ami egyenlősít, az a halál, az enyészet.

A létért való küzdelem a földi élet rugója s ábrándnál nem egyéb a törekvés — ezen változtatni akarni.

Amíg az ember különböző szellemi, lelki és testi tulajdonságokkal megáldva születik, amíg ember és ember között talaj, éghajlat s általában az életviszonyok tekintetében a maihoz hasonló különbségek állanak fenn, addig a társadalmi kiváltságnak, különbségnek, az egyéni érvényesülésnek jogosultsága van, az semmiféle intézkedésekkel nem korlátozható, vissza nem szorítható.

Igen, a létért való küzdelem érdekességét

Riporter. (Más témára akar siklani.) Remekül megy az automobilja, művész; semmi zaj, semmi lassu tempó, csak egy kis benzin-illat . . .

Ó. Ne simfeljen a benzin illatra, az egy modern illatszer, mint teszem pár év előtt a széna, azután az istálló parfüm; de mindez semmi; maguknál rögtön megérkezésemkor felfedeztem egy új, tulmodern, hypermodern parfümöt, a mivel lepáljuk Nerudát, minden illatszerével együtt.

Riporter. (Öszintén örvend.) Mondja, imádandó művész, hol fedezte fel?

Ó. Mindenütt, Fő-utcán, mellékutcán, kis közön, nagy közön; új illat: az utca-parfüm.

Riporter. (Lecsüggött orral.) Uteza-parfüm? mi az?

Ó. Londonban hej, van számos utca, de a Bowie-Streeten hiába járok — ezt az illatot nem ismerem; Batyiba nincsen számos utca, de ha arra járok-kelek, az utca két oldalán, mint két keskeny sáv, illattermő mezőnyök terülnek — terülnek . . . ah, a csurgók . . .

Riporter. (Kétségbeesett gyorsasággal más témára pattan.) De, engedje meg, hogy közbévágok, miért a Tompában szállt meg a művész, holott itt minden szoba el lévén foglalva, a separét kellett átalakítani számára; hiszen a városban annyi szebb pont és annyi szebb szálloda van!

Ó. Csak nem a Rózsát gondolja?

Riporter. (Sunnyin habozva; naíval) Miért ne?

Ó. Hát, tudja lelkem újságíró, az most per alatt áll; nem akarom, hogy váratlanul egy éjjeli kvártély fejében letaglalják még az automobilomat is.

Riporter. Talán nem méltóztatott elegendő készpénz . . .

Ó. Óh, az van, mint pelyva, — de oda még sem lehet elég. Hanem maguk valóban érdekes emberek.

Riporter. (Kissé hizik.) Hogy-hogy? mennyiben?

Ó. Hát azt hallom, hogy az átalakítást azok szavatták le; a kik először megszavatták.

Riporter. (Bamba arcot vág.)

Ó. Igen — igen! Először elhatározták, hogy meg nem levő hatalmas summából — körülbelül amennyi a jánosii birtokra elég volna — megcsinálják; azután pedig ugyanazok szintén egyhangulag azt határozták, hogy nem csinálják.

Riporter. A művész határozott tévedésben van.

lehet és kell is simitani, az alsóbb néposztályoknak a felsőbbekbe való felemelkedését, a vagyon egyenletes felosztását igen is okos gyakorlati intézkedésekkel s társadalmi gondoskodással elő lehet segíteni, ez a gyakorlati szociálpolitika feladata, de a társadalmi evolúciót megszüntetni, a teljes társadalmi és vagyoni egyenlőséget elérni nem fogjuk soha s a nemzetközi szocializmus erre irányuló törekvése nem egyéb, mint utópia.

Ez a törekvés pusztító társadalmi forradalmakat szülhet az emberi lélek mélyen lakozó elégedetlenség mesterséges szításával; ezek azonban nem építeni, hanem csak rombolni fognak.

A nemzetközi szocializmus minden létezőnek ellensége, minden létezőt elpusztítani, s helyébe újat teremteni óhajt. Mit? Erre a kérdésre még soha elfogadható választ nem adott, mert nem is adhat légváraknál egyebet. A nemzetköziség által hirdetett pusztítás és rombolás ellen pedig össze kell fogni min-tenkinek, a kinek vesztetni valója van.

Ha ezen általános érvényű igazságokat alkalmazzuk arra a mozgalomra, a melynek a múlt évben a Dunántul volt a színhelye, úgy könnyen megtaláljuk ezen mozgalom alapokait. Ezen mozgalmak lefolyásából leszűrődött véleményünk az, hogy a dunántuli munkás- és cselédmozgalom ugyanazon okokra vezethető vissza, mint amelyek az 1894. évi alföldi munkásmozgalmakat felidéztek s hogy egész biztosan előrelátható ezen munkás- és cselédmozgalmak továbbterjedése, miután ezen mozgalmak szülőkei az ország legnagyobb részében feltalálhatók.

Kétségtelenül megállapítható, hogy az igények 25—30 év előtti viszonyokhoz képest a munkások és cselédek körében jelentékenyen megnövekedtek, amivel lépést nem tartott azonban a kereseti viszonyok javulása, a cselédbérek emelkedése, de amely igényekkel arányosan nem emelkedett ugyancsak

A megcsinálást a város határozta el és a megye vette el.

Ó. De mikor ugyanazok a tagok ülnek mindkettőben.

Riporter. (Zavartan makog.)

Ó. Sohse zsenirozza magát, maga kis ártatlan. — Inkább mondja, hogy fogadták megjelenésemet? Nem óhajtanának-e valami jótékonycélú fellépést? Miféle ilyen egyleteik vannak?

Riporter. Óh hagyja művész! Jótékony egyleteink nagy számmal vannak; azonban — ne lépjen fel kérem a pártolók és vezetőség nevében. Mert akkor tünepszeg lesz, s itt az a szokás, hogy ez alkalomra minden tag új kalapot és selyemruhát csináltat. Az égre kérem, művész — feleségem nőegyleti és Fehér-kereszt egyleti választmányi albizottsági póttag, s legyen szíves megtekinteni a telekkönyvem s pénztárunkban őrzött, fizetést letiltó végzéseket. Ha fellép, óh művész, gondolja meg, hány egzisztencia megy tönkre! Mert nemcsak magam vagyok hasonló állapotban. Már pedig Gömörben egy Zsazsa fellépésre nem lehet négy lónál kevesebbet felhajtani, nem lehet malomkőnél kisebb csokrokat rendelni, nem lehet Gyuszinak sem 100 koronánál kevesebbet adni, mert lefixiroz a nyílt színen. Szóval . . .

Ó. Ne beszéljen már, nem lépek fel no! Nem szeretem az érzelő újságíró! Inkább beszéljen a birtokviszonyokról valamit.

Riporter. Arról csupán örvendeteset mondhatok, óh diva! Ha venni óhajt, ne menjen se Sárosba, se Zemplémbé, ott már nincs, ott már parasztek gazdálkodnak 2 holdas birtok komplexumokba. Ellenben csak nálunk sikerül, ha vállalkozni óhajt. Itt lehet még olcsón, nagy birtokot venni. Teszem itt a közelben, egy 2000 holdas, prima klasszis megkapható 20 korona 15 fillérért. Vagy amott lennt, a mostani birtokos hajlandó még a vevőnek holdanként 20 fillért fizetni, ha átveszi 3000 holdas birtokát. Csak a takaréktól ne vegyen művész, mert az túl drága.

Ó. (Gyanusan.) De valószínűleg azok a birtokok nem egészen tehermentesek, ugy-e?

Riporter. Hát nem mondom, épen, hogy tehermentesek volnának — de igen jó helyen fekszenek és a mi fő, drága művész, ön akkor résztvenne városunk társas életében.

a munkások és cselédek szorgalma, munkakészsége és takarékosága sem.

Csak természetes, hogy ily körülmények között a munkások és cselédek körében a sorsukkal való elégedetlenség mind mélyebb gyökereket ver, annál is inkább, mert úgy az alföldi, mint a dunántúli mozgalmak képesen megállapítható, hogy bizony a munkások és cselédek köréből a munkaadók ellen jogos panaszok is merültek fel a rossz bánásmód, a csekély bér minden ok nélküli visszatartása, részben a tehéntartás megvonása, silány bérgabona kiszolgálása, tulzsfolt lakás, sok urinap leszolgáltatásának kikötése, a bérföldeknek a birtok legrosszabb helyén való kiosztása s nem a bérszerződés alkalmával kikötött nagyságban való kiszolgáltatása stb. miatt.

Az alföldi és a dunántúli munkásmozgalmak között legfeljebb az a különbség, hogy azóta a munkás és cseléd megélhetési viszonyai jelentősen rosszabbodtak a sertészvész miatt, amely egyik legjövődélmezőbb és legbiztosabb jövedelmi forrásuktól fosztotta meg őket.

Ha ezek a visszaélések a munkaadók részéről megtorolhatnának, ha maga a legközvetlenebbül érdekelt gazdatársadalom a munkások s a cselédség ezen lelkiismeretlen kizsákmányolását nem nézné el egykedvűen, ha volna lelkierejük az ily munkaadókat nyilvánosan pellengérré állítani, úgy sokkal nehezebb munkája volna az izgatásnak, amely végső eredményében mégis csak a tulajdonképeni oka annak, hogy a munkások és cselédek körében lappangó elégedetlenség az Alföldön is a Dunántúlon is a kitoréngés fokozódott.

A tömeg elégedetlenségére való spekulálás a legrégebb kor óta mindig kitűnő kenyérkereseti eszköznek bizonyult. S ha a magyarországi szocialista mozgalmakat figyelemmel kísérjük, úgy csakhamar konstatálhatjuk azt, hogy a mozgalmak vezetőit sem nemes célok önzetlen szolgálata vezérli, hanem a saját anyagi érdekük, saját sajtó termékeiknek minél jobb s minél szélesebb körben való értékesítése.

Nagy mulasztása az azután ami gazdatársadalmunknak, hogy a reá hátruló szocialis kötelességeket nem oly mértékben teljesíti, hogy ilykép a népre irányítólag befolyást gyakorolhasson, annak vezetőjégek szerepeljen, hanem amint egyrésztől megtűri a tömeg egyesek részéről való védtelen kizsákmányolását, mely azután az összesség erkölcsi reputációjának kárára van, másrésztől a szocializmusnak izgató vándorapostolait a kellő figyelemre nem méltatja, azok működését közigazgatási, igazságszolgáltatási és társadalmi uton ellen nem sulyozza s így a nép vezetése a gazdaosztály kezéből mindinkább kisiklik és a szocialisták, illetve a jelenlegi társadalmi és gazdasági rend ellenesei kezébe kerül.

A dunántúli munkás- és cselédmozgalom

Ó. Milyen a társas élet?

Riporter. Változatlanul kitűnő, teljesen exkluzív. Semmi gyanus hitviszony, semmi hivatalnok-gárda, pénz-ügy, tanügy teljesen kizárva Görbe orrok csupán a bankokban és saját palotákban található. Igaz, hogy a bérház sok, de kis átalakítással...

Ó. Sejttem, hogy itt is megcsinálták már az agrár tömörülést. Azt én is szeretem, annak én is barátja vagyok. Tehát a társaságbeliek összetartanak?

Riporter. Óh, teljes mértékben. A férfiak külön, s a nők is külön, mint a törököknél.

Ó. Ne mondja; különben én is láttam a férjek üdülő helyeit a városkertben, a megyeház előtt, a piacon — mondja, mi az a „közvélemény padja“?

Riporter. (Elsápadva.) Ne kérdezzen, istennő! Ne kérdezzen. Vagy előbb zárja be az ajtót és állítsasson kívül egy felfegyverzett borfiút...

Ó. (Gunyosan.) Hát még mit? Már ugyis separáiban vagyok, még az ajtót is bezárjam és ezt megszolgálja a budapesti „Nap“ valamelyik szaglása? Ahhoz maga barátom, kis pont, a mi után még könnyen vessző is következhetik.

Riporter. Bocssáson meg, de igen megdöbbsentem. Hallott már művésznő bizonyára a maffiáról, a velencei tizek tanácsáról, a pattersoni szövetségről avagy a bialosztoki tizenhármakról. (Izzadva.) Engedjen meg, de a téma igen lényeges, nekem különösen, ki bennszülött vagyok. Mégsem szeretném magamat 24 órán belül közönséges hullának érezni. — Mikor utazik, művésznő?

Ó. Köszönöm szives érdeklődését, most már habozok. El akartam ugyan ma este menni, de annyi izgatót, annyi különlegeset, annyi mesészerűt láttam, hallottam, szolgáltam — hogy azt hiszem, bucsut fogok mondani a festett világnak s ide jövők véglegesen megpihenni.

Riporter. (Lelkesen.) Óh itt férjhez is mehet, Zsazsa — tulságosan férjhez is mehet. Mert — eltekintve a szellemességtől, a sikkától, a vonzó egyéniségtől, a mi nálunk mellekes tényező, maga gazdag, dúsgazdag s bizonyára szerelemből sikerülne férjhez menni. Még magam is, istennő, ha nem volna jó nőm és négy lánygyermekem, talán próbát tennék. Így azonban bucsuzól csupán azt a kegyet kérem, hogy finom kis kezeit megcsókolhassam.

Ó. (Kedvesen.) Miért ne? ha János vitéz koromban Megyaszay Vilma megtette, mért ne tenné maga is? Isten vele, üdvözlöm a kedves rimaszombatiakat!

Riporter. Emlékezzen ránk kedvesen!

Ó. Mint már említettem, azt hiszem örökre. — Good by!

Fül után másolta

Bagó.

kitörését, illetve az izgatás sikerét nagyban elősegítette a közel két év óta tartó törvényen kívüli állapot is, amelyet az izgatók ügyesen úgy magyaráztak javukra, hogy a törvényen kívüli állapot minden szerződéses kötelezettség alól felment a munkásokat s új megállapodások kötésére, új követelések felállítására jogosít.

Hozzájárult ehhez még az a körülmény is, hogy maga a közigazgatás s annak legfőbb szerve, a kormány a szocialista izgatásokat türe, azok kitörésének megakadályozására preventív rendszabályokhoz nem nyult.

És a helyzet a múlt év nyara óta nemcsak nem javult e tekintetben, de határozottan rosszabbodott, amennyiben a szocialista agitátorok a legkorlátlanabb szabadsággal izgatnak a vagyonos osztály, vallás és általában a jelen társadalmi rend ellen s szervezeteket létesítenek szerte az országban, nyíltan azzal a célzattal, hogy egy általános aratosztrájkot készítsenek elő.

Ezen izgatás és szervezkedés ellenében a királyi ügyészség korhadt intézménynek bizonyult, mely nem képes a polgári társadalom érdekeit megvédeni, úgy, hogy ezen nyíltan folyó törvényellenes izgatások ellen nincs törvényes védelem, s félt, hogy a munkaadók ezt nékülözni fogják akkor is, ha ezen szemérmetlen izgatások gyümölcse is megéri, a munkamegtagadás képében.

A szocializmus ezen országos szervezkedését nem lehet és nem szabad kicsinyelni. Az egyesülésben van az erő, ezt hirdetjük mi állandóan, társulásra ösztönözve a gazdatársadalmat, de az egyesülésben rejlő erő nem kiváltsága a gazdatársadalmi szervezkedésnek, hanem közös az bármely társadalmi osztály szervezkedésével. S ép ez oknál fogva veszedelmesnek tartjuk a szocializmus térfoglalását és szervezetséget még akkor is, ha azt a hatalom rokonszenvével nem kísérik is, mert a tudatlan nagy tömegek jogosulatlan és ki nem elégíthető reményeinek felkeltése és istápolása oly kitoréseket eredményezhet, amelyeknek korlátozására a vezetőkben, a mozgalom megindítóiban nem lesz már elég erő. talán akarát sem s csak a keserű csalódás lehet az, amely a felizgatott tömeget jelen társadalmi rend által természetszerűleg felállított korlátok közé szoríthatja vissza. Ez a saját kárán való okulás, ez a kiábrándulás azonban valódi nyomort és szenvedést teremthet az országban, amely elsősorban és legsúlyosabban a felizgatott munkások tömegére fog neheznedni.

A munkások és cselédek ezen szervezkedése, a szocializmus térfoglalása, a társadalom ezen eddig nagyobbára érintetlen köreiből nemcsak a gazdatársadalmat, de az egész országot egy új helyzet elé állítja, amelylyel egyesnek és összességnek számolnia kell.

Ma már azt sem mondhatjuk, hogy az agrárszocializmus speciális magyar termény, mert Melline „Visszatérés a földhöz“ című munkájából tudomásul szerezhetünk arról, hogy az agrárszocializmus a francia mezőgazdasági munkások, cselédek, bérlők, sőt kisbirtokosok körében is tért foglal, tehát azokban a körökben, amelyek eddig Franciaországban is a szocializmus leg-hatalmasabb ellensúlyozó tényezői voltak

Pedig Franciaországnak fejlett ipara van, tehát van munkaalkalom s oly birtok megosztása, amely ideálisnak mondható.

Tökéletesen igaz, hogy ahol az agrárszocializmus izgatásai kitorésre vezettek, ott látszólag immunissá válik a munkásság és cselédség a szocializmussal szemben, ez azonban csak látszat, amennyiben az Alföld példája azt igazolja, hogy a szocializmusnak csak a vehemenciája szünt meg, hogy a mozgalom csak öntudatosabbá vált s talán pillanatnyi veszélyessége csökkent ugyan, de annál következetesebben haladt kitűzött célja felé.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hírek. Bornemisza László alispán a mai napon Nagyrőczéről — hol a főszereplő elnökölt — hazaérkezett.

Dráskóczy László, a rimaszécsi kerület országgyűlési képviselője Feledre érkezett családjával, hol a nyarat tölteni fogja. Örömmel közöljük, hogy jó egészségben tért vissza választói közé, kik meleg ovációban részesítették képviselőjüket.

Adomány. Gróf Andrassy Dénes, a jótékony főúr ujabban 3000 koronát adományozott a Dénes községitő társaságnak.

Hivatalvizsgálat. Kubinyi Aladár kuriai bíró a helybeli törvényszék elnöke a járásbírói vizsgálatára céljából a múlt hét végén Rozsnyón időzött. Mindent kifogástalanul rendben találta. A bírák és ügyvédek f. hó 23-án este sikerült bankettet rendeztek tiszteletére a Társalgási Egyesület nyári helyiségében.

Központi választmányi ülés. A vármegyei központi választmányja f. hó 2-án d. e. a vármegyei székház kisebbik termében ülést tart, melynek tárgya az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékéből kihagyottak felszólalásának tárgyalása.

Fedák Sári városunkban. Nevezetes vendéget kapott e hét folyamán városunk, az általánosan ünnepelet nagy művésznő, Zsazsa személyében. Valóságos szenzáción idézett elő, midőn f. hó 26-án este 8 órakor nagybátyja, Fedák András társaságában a 346-os számú gépkocsiján Budapestre ideérkezett és a Tompa-szállodában éjjeli szállást kért. Incognito akart maradni, de lapunk felelős szerkesztője felismerte a művésznőt s rögtön beküldte névjegyét, mire a kedves és bájos művésznő azzal válaszolt, hogy 27-én a d. e. órákban szívesen látja. Felelős szerkesztőnk és Szász Kovács Géza kir. al-bíró, ki a művésznőnek rokona, a jelzett napon a látogatást megtették s igen szíves fogadásban részesültek; arra a kérdésre pedig, hogy minek köszönhetjük a szerencsét, Fedák azzal válaszolt, hogy „birtokban utazik.“ — A délután folyamán 4 órakor le is rándultak Jánosiba gépkocsin, a melyet maga Fedák vezetett igen ügyesen és megtekintette a báró Nyáry-féle birtokot és parkot, a mely igen megtetszett neki és úgy nyilatkozott, hogy igen szeretne Gömörbe jönni, és ha sikerül, e birtokot meg is veszi. — „Sok szépet hallottam Gömörrel s igen szeretném, ha itten birtokos lehetnék,“ nyilatkozott szerkesztőnk előtt. — Este 7 és fél órakor Miskolc felé vette útját és magával vitte szerkesztőnk is, ki Rimaszombattól Bánrévőig magyarázta neki a rimavölgy nevezetességeit, a mely igen érdekelte a művésznőt. — Ez utat rövid harmincz perc alatt tették meg. — Az éjjelt Miskolczon töltötte, onnan pedig másnap Beregszász felé vette útját. — Városunkban igen sok nézője volt a ritka vendégnek és sokan boldogok voltak, hogy láthatták. A községekben pedig, melyeken szédületes gyorsasággal uszott keresztül kocsija, futottak ki az emberek az utcára s a kíváncsiak e sorainkból fogják megtudni, hogy kit láttak. — Szerkesztőnk, ki a vármegyei Fehérkereszt egyesületnek titkárja, felkérte a művésznőt, hogy egyszer az egyesület gyermek-otthona javára rendezendő jótékonycélú előadásra szerencsétlenül bennünket. Arra azzal felelt a művésznő kedvesen, hogy nagy dolog őt vidékre lehozni, mert igen el van foglalva darabjaival odahaza, de ez olyan nemes cél, hogy le fog jönni. — Különösen midőn az állami gyermekmenhely épületét a jánosi útról meglátta és megtudta, hogy mi az, így kiáltott fel: „Brávó, ezt már szeretem és elfogok jönni, mert ez intézmény igen üdvös.“ — Szerkesztőnk megbizta azzal is, hogy ha tudna a vármegyében eladó birtokokat, tudja meg a kiterjedését és írja meg Beregszászra, hol pár hetet pihen és innen a nyár folyamán még valószínűleg megynken át a Tatrába fog menni gépkocsiján. Különben a közötte és szerkesztőnk között lefolyt beszélgetésről egy sikerült tréfás jellegű tárczában számolunk be.

Esküvő. Fancsalszky Béla helybeli cipész f. hó 26-án tartotta esküvőjét Szöllösy Istvánné helybeli szülész nő leányával: Erzsikével.

Halálozás. Dick Armin helybeli kereskedőt gyász érte, amennyiben múlt héten rövid szenvedés után meghalt Pál nevű egyetlen kis fiacskája.

Az érettségi vizsgálatok 6 napi kölesönösen fáradságos munka után véget értek június 27-én, szerdán. A vizsgáló bizottság elnöke Liszkay János kishonti esperes volt, mint a tisztai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöki megbízottja. A kormányt dr. Mayer Endre eperjesi ev. theologiai tanár, az igazgató tanácsot dr. Kovács László polgármester képviselte. A bizottságnak tu'ajdonképeni vizsgálati tagjai voltak Loysch Ödön főgimn. igazgatón kívül Bodor István a történelem, Kerekes Dezső, a mathesis-phisica és dr. Wallentinyi Dezső, a magyar és latin nyelv és irodalom tanára. Nagy és nehéz munkát végeztek. 50 tanulót kellett 5 tárgyból 50 órán át kihallgatniok. Hát bizony ez nem tréfadolog. De a bizottság egyenként és összesen is kitartó türelemmel és humánus nyugalommal felelt meg nehéz feladatának. Szinte látszott, kivált a tanárokon, hogy együtt örültek, együtt szenvedtek a fiukkal aszerint, amint jól avagy kevésbé jól ment a dolog egyiknél-másiknál. Szerdán este 8 órakor hirdette ki az elnök az ifjúság előtt az eredményt, mely a következő: jelesen érettt 6 és pedig: Kiss Lajos, Molnár István, báró Radvánszky Béla, Schmidt Artur, Singer József, Stech Dezső. Jól érettt 15, egyszerűen 18, egy-egy tárgyból a szeptemberben a nyiregyházi ev. főgimnáziumban megtartandó javító érettségi vizsgálatra utasítottat 11. Hát ez az eredmény — tekintve az ily népes osztályban leledző tanítási és ellenőrzési óriási nehézségeket, továbbá azt, hogy osztálymérésre senki sem utasítottat és főként, hogy a jelesek és jók száma együtt csaknem a vizsgázók felét érte el — minden tekintetben kielégítőnek, sőt kedvezőnek mondható. Ilyennek jelentette ki az eredményt úgy az elnök, mint a kormányképviselő is a vizsgáló bizottsághoz intézett bucsubeszédjükben. E kedvező eredmény és az egész vizsgálatnak humánus és komolyan magas színvonala mellett is szeretetteljes lefolyása a tanárok mindvégig türelmes és nyugodt kérdése mellett elsősorban Liszkay János elnöknek, az ő, az ifjúság iránt érzett végtelen szeretetének is tulajdonítandó. Nagy szeretetének megkapó kifejezést is adott a levizsgázottakhoz intézett nagyszabású, remekszép beszédjében, melyben rendületlen hazaszeretetre, egymás megbecsülésére, szep-lőtelan erkölcsiségre s a nevelő iskola és tanárok iránti hálára buzdította és végül Áron szavaival megáldotta az életbe kilépő ifjakat, a magasatos hivatását szíven betöltő iskolát és a szakképzett, humánus tanárokat. Beszédje óriási és maradandó hatást kellett. Utána Schmidt Artur mondott hálás köszönetet a bizottságnak és a tanári karnak tanuló és vizsgázó társai nevében tartalmasan, kelle-mesen. Végül dr. Wallentinyi Dezső, mint az osztálynak 8 éven át osztályfőnöke és magyar-latin tanára kívánt áldást az eltávozó, szeretett tanítványokra. Az ő vezetése alatt jutottak fel az I. osztálytól kezdve a jelesek közül 5, a jól érettek közül 10, elégségesen 5, megbukott 2, összesen 24. Ez az eredmény még kedvező, sőt igen jónak

mondható. Azt mutatja, hogy iskolánk, illetőleg tanáraink becsülettel állják meg helyüket és hogy a selejtes diákok zömét az u. n. kóbor vagy vándor diákok alkotják. Hát csak legyen ezekkel szemben továbbra is szigorú ez a derék iskola.

Az adókövető bizottság Bocskó Dániel elnöklésével működését e héten megkezdte, s Marton Imre pénzügyi titkár, mint az államkincstár képviselőjének közreműködése mellett naponta folytatja. A III. oszt. kereseti adó kivetése a bizottságnak nagy munkát ad, s bár ez igen hálátlan feladat, úgy halljuk, hogy a bizottság igyekszik méltányosan eljárni, s a mai nehéz viszonyokat minden foglalkozási ágban figyelembe veszik.

Nyári mulatság. A polgári olvasóköri szokásos nyári mulatságát ma július hó 1-én rendezte a Széchenyi-teremben 1 korona belépti díj mellett. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság ideje falragaszokon lesz közzétéve.

Érettségi majális. A helybeli főgimnázium érettségét tett ifjai sikerült majális adtak f. hó 28-án d. u. 5 órakor a Széchenyi-teret fedett táncz helyiségében. A majális iránt meglehetősen volt érdeklődés; jövedv uralkodott s csak a hajnali órákban ért véget a szép mulatság, melyen városunk intelligenciájának több tagja részt vett.

Köszgyűlés. A Konzervgyár részvénytársaság június hó 25-én délután tartotta évi rendes köszgyűlését, melyen a helybeli pénzügyi képviselői megjelentek. A köszgyűlés határozatképes volt, amennyiben 300-nál több részvény képviselve volt. Elnökké egyhangulag Molnár József, jegyzővé Dr. Cziner Miksa választották. A köszgyűlésen mindenekelőtt az igazgatóság jelentése olvastatott fel, melyből megtudjuk, hogy a Konzervgyári osztálynál a terhek és befektetések: 73239 kor. 9 fillér. Ingó vagyon: 12877 kor. 80 fillér. Ingatlan vagyon és felszerelés: 127263 kor. 72 fillér. Így a tiszta vagyon: 256040 kor. 60 fillér. A villamos osztály múlt évi tiszta jövedelmet 19138 kor. 76 fillér. Az igazgatóság jelenti, hogy a múlt évben csupán a nagyobb keresletnek örvendő árukat gyártották fokozottabb mértékben, míg a kevésbé kelendő gyártását a minimumra szállították le. Beszámol a jelentés arról a sajnálatos eseményről is, mely köztudomású, s mely a gyár vezetésére bénítólag hatott: a Németh Zoltán, Fürst Emil és Kovács Jenő bűnös manipulációjáról. Az okozott kár megtérülése részben biztosítva van, s a nagymennyiségű kinevelőségek behajtása is folyamatban van, úgy, hogy remélhető, miszerint a követelésekből nem fog nagy összeg — mint behajthatatlan elveszni. A gyárát most Braun és társai kezelik teljesen megbízhatóan, jól és kereskedői szakértelemmel. A könyvvezetés kifogástalan, s a forgalom is növekedett. Az igazgatóságból Sütő István, ki a gyár vezetésében érdekelve van — kilépett; helyébe a köszgyűlés egyhangulag Lukács Géza-t választotta meg 3 évre. Ugyancsak ennyi időre a köszgyűlésen kisorsolt: Baksay József, Molnár József, dr. Meskó Miklós és dr. Szabó Károly ujjra megválasztották. A felügyelő bizottság tagjainak mandátuma lejárt. Dr. Rárossy Gyula fb. elnök sem vállalkozott tovább a tiszt elfogadására, lemondását sajnálattal tudomásul véve, helyébe Percz Samut választották. Dr. Kármán lemondását nem akarták elfogadni s úgy őt, mint a többi tagokat: Benyo Lászlót, Szabó Elemért és Dr. Zehery Istvánt a köszgyűlés egyhangulag ujjra megválasztotta. Még Baksay István adta elő azt a kérelmét, hogy a mérleget és számadást jövőre nyomassák ki, s Dr. Rárossy Gyula ismertette az évi mérleg előnyeit, melyek a gyár ez ideig működését előnyösebb színben tüntetik fel. A köszgyűlés az igazgatóság és felügyelőség jelentését tudomásul véve, részükre a felmentvényt elismerése mellett megadta, s a köszgyűlés az elnök életével ért véget.

Érettségi. A rozsnyói ág. h. ev. főgimnáziumban — mint a „Sajóvidék” írja — folyó hó 18—21. napjain folytak le a szóbeli érettségi vizsgálatok. Miniszteri biztostként Aszóth Oszkár budapesti tud. egyetemi tanár szerepelt. Az eredmény igen szép: a 33 jelentkező közül szóbeli vizsgálatra becsátottak 32 tanulót, 7 jelesen, 3 jól, 15 egyszerűen érettnak minősített a bizottság, 6 tanulót a szeptemberi javító vizsgálatra, kettőt pedig a vizsgálatok teljes ismétlésére utasított. A vizsgálatra sikerült mulatság következett.

Távírdai éjjeli szolgálat. A m. kir. kereskedelmi miniszterium elrendelte, hogy a munkásmozgalmak ideje alatt a m. kir. posta és távírdahivatalok éjjeli szolgálatot is tartanak.

Tűzterek átvonulása. Folyó hó 26-án vonultak keresztül a Losonezon állomásozó tűzterek a kassai lögyakorlatokra. A tűzterek igen nagy örömet okoztak városunkban, mert régebben ez az ezred fekdűt itten. Különösen megörültek Wagner őrnagynak, ki évekig szolgált itt mint hadnagy és főhadnagy s az előkelő körök kedvelt alakja volt, hol teljesen megmagyarosodott. Innen Tornaljárja, majd pedig Rózsnyóra folytatták a rekkenő hőségben menetüket. Baleset is érte őket utjokban, mert az Akasztó-hegyen tul egyik ágyu tengelye eltört és egy tiszti ló megszökött. Sikerült azonban az ágyut megreperálni és az elszökött lovat elfogni.

A méntelepi építkezés a héten teljes befejezést nyert, úgy hogy ideiglenesen a parancsnokság már át is vette. Még csupán a letisztítás egy része és az udvarrendezés befejezetlen, ami azonban már a vállalaton kívüli dolog. Az új kaszárnya igazán teljes kényelmet fog nyújtani katonaságunknak; nemkülönben a többi épületek berendezése is annyira jól sikerült, hogy ugyszólván, semmi kívánni valót nem hagy fenn. A végleges átvétel csupán a jövő hó végén, az elszámolási munkálatok eszközlése után fog megtörténni. A szerződéstől való eltérés mindössze annyi volt, hogy az új laktanyát vállalkozónak a múlt év novemberének első napján kellett volna átadni s azt csak most fejezte be. E tekintetben sem forog fenn semmi különösebb baj, miután a szerződés szerint minden kellemetlenség és kárpótlás megtérül a büntetéspénzből, mely ezidő szerint tetemes összeget képvisel. A város részéről július első napjaiban bizottság fogja megállapítani a vállalat műszaki befejezését.

A „Három Rózsá”-ért ujjában egy helybeli vállalkozó 80,000 koronát ajánlott meg azzal a kikötéssel, hogy e mellett még a régi épületet modern módon átalakítja. Örvendetes jelenség ez a mult alkalommal említett 60,000 koronás ajánlattal együtt, mert azt mutatja, hogy fizleti érzékű férfiak már felismerték ezen épületnek

elhelyezése, italméresi joga, kihasználhatósága folytán fel-fogható becsességét. De egyszersmind ez mutatja azt is, hogy a „Rózsá” ma is érték, melyet meg kell becsülni. A közóhaj az volna, hogy bárkinek és bármily áron adná el a város a „Három Rózsát”, föltétlenül kötéssé ki az, hogy az épület csakis új, modern szálloda építésére használható fel. Mert a városnak mindenkép kötelessége gondoskodnia az ide érkező vendégek és idegenek kellő elhelyezésének és ellátásának lehetőségéről. Nem kell fejtegetnünk és részleteznünk, — milyennek a mai viszonyok e tekintetben, de hogy azokon változtatni kell, azt mindenki érzi és látja!

Óvoda majális. A helybeli „Gizella-kisdedóvó-intézet szokásos nyári mulatsága f. hó 24-én zajlott le. Az időjárás igen kedvező volt, s a mulatság zajos, mert a sok apróság ugyancsak vígan járta a tánczokat, s a vizsga kitűnően sikerült. Szép verseket hallottunk, s alkalmunk nyílt gyönyörködni a kis gyermekek társasjátékában. A közönség nagyon meg volt elégedve az eredményvel, mely a kicsinyek rajongásától körülvevő óvónő: Nádassy Sarolta érdeme. Ő a gyermekekkel páratlan türelemmel, meleg szeretettel és sok kitartással foglalkozik, oktatja a kicsinyeket, játszik velük és el lehet mondani, hogy hivatása magaslátán áll. A boldogságtól áradó kis gyermekek ezt a napot alig várták, s nem is adták volna semmiért, hogy ők a nyilvánosság előtt mondhatták el szép verseiket s muzsikaszó mellett tánczolhattak. Hát még a kik jutalomkönyveket is kaptak jó magaviseletükért és szorgalmukért. Ezeknek igazán mérhetlen volt az örömeik, s hálás szívvel köszönték meg a jó „Sarolta néni” a könyveket. Estefelé a fiatalság is tánczra perdült, s itt a kicsinyek, amott a nagyok jártak vígan a csárdást. A mulatság után 3—4 napi szünet volt az óvodában; ez bizony édes kevés s legalább 2—3 heti pihenő volna szükséges a vizsga után a kicsinyeknek, — de különösen az óvónőnek, kinek mérhetlen sok vesződsége van az apróságokkal.

Megörült. Egy ismeretlen, jól öltözött turista kért magának szállást f. hó 23-án este a Gömöri szállodában. A szállóbelieknek feltűnt az idegen különös viselkedése és kiléte után tudakozódva, beszterezébányai törvényszéki bírónak mondotta magát. Majd pedig egy helybeli bírósági gyakornok által kérdezve, azt állította, hogy turista és a nagy meleg következtében beteg lett. Valoszinűleg napszúrast kapott s ez idézett elő nála örültségi tüneteket. Másnap táviratilag keresték meg a beszterezébányai törvényszéket a beteg ember kiléte felől, de eddig még nem tudjuk, mi lett az eredmény.

A viczinális vasutak előmunkálati engedélyéért való folyamodványt a szükséges mellékletekkel az érdeklőség már beküldte a miniszteriumnak. Remélhetőleg sikerül hamarosan az ügyet a megvalósulás stádiumába juttatni.

A leányiskola építkezése megindult, miután most már a vállalat kiadására vonatkozó határozata a városi képviselőtestületnek jogerős. Az alapozások a héten már készen lesznek és akkor hatalmas tempóban kezdődik meg az építés munkája, hogy egy szép középülettel több legyen városunkban.

Példás büntetés. Rózsnyó derék főkapitánya: Fáy István még a mult évben 14 napi elzárásra és 100—100 korona pénzbírságra ítélte el három mézáros segédet, mert a közegészségügyi követelményeknek meg nem felelő, orvosilag elkobzott és dezinficiált beteg marha husát a közgyűhid elzart istállójából nagy részben ellop-ták és értékesítették. Az ítélet ellen a felek az alispánhoz, majd magához a belügyminiszteriumhoz felebbezték, de mindhiába. A belügyminister a rendőrkapitány ítéletét indokainál fogva teljes terjedelmében helybenhagyta s őt az ítélet végrehajtásával is megbizta.

Tisztogatják az utcákat. Valahányszor csak arra szükség van, minden esetben épen a közönség és a köztisztaság érdekében szólalunk fel, ha valami rendtelenséget vagy megrovandó dolgot tapasztalunk. Annál inkább örömmel közöljük, ha valami dícséretes dologról emlékezhettünk meg. E hét folyamán sürűn tapasztaltuk, hogy a város utcáit gyakran söpörték és szedték össze a szemetet, tehát dícsérelőleg kell megemlékeznünk polgármesterünk és a kapitánynak üdvös intézkedéséről. Azonban felkérjük figyelmüket arra, hogy a Ferenczy-utcában a főgimnázium szomszédságában és a Pokorágyi-utcában, hol a víz nem tud lefolyni, kellemetlen bűz terjeng, nyomoztassák ki eredetét és ez irányban is intézkedjenek.

A járdáépítés ezidő szerint fennakadt. Egyrészt mert az árlejtés majdnem kétszeres béremelést mutat és másrészt, mert a kőanyag is megdrágult. Minthogy eddig sok volt a panasz a munkálatok drága volta miatt, ezen új áremelkedés nagyon szomorú jelenség, úgy hogy a hatóság már aszfalt-társaságokkal is folytat tárgyalásokat. Jelenleg már a dolog odajutott, hogy egy aszfaltjárda kevesebbe kerül, mint a kőjárda. Ha sikerül úgy vezetni az ügyeket, hogy a fenntartás és javítás összege kedvező arányokat mutat (mert tudvalevőleg aszfaltjárdanál ez okoz tetemes költséget) valószínű, hogy a város áttér az aszfaltjárda-rendszerre, mely szépség dolgában messze túlhaladja a kőjárdaikat. Akkor pedig a fúutakon és tereken szép és szükséges volna az átcserelés, mert a kikerülő kőanyag ma igen nagy értéket képvisel, másrészt a város képeinek egészen más külsőt kölcsönöz.

Az első Kossuth-szobor Gömörben. Gömörnek több városában, köztük a nagyobbára németajku lakosságú Dobsinán és Rózsnyón évek óta gyűjtenek Kossuth Lajos szobrára. A dobsinai gyűjtésnek már meg van az eredménye s a város által megrendelt szobrot Horvay szobrász már el is készítette. A szobor kétszeres élet-nagyságban ábrázolja Kossuthot s szeptember 19-én nagy ünnepség keretében leplezik le Dobsina város főterén. A leleplezésre megígérte eljövételét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is, ki a nála járt küldöttség vezetőjének, Szontagh Béla polgármesternek kilátásba helyezte a város tulajdonát képező, a világhírű jégbarlang megtekintését is. Ez alkalomból a megye intező körei fel akarják Kossuthnak, mint kereskedelmi miniszternek figyelmét hívni arra a körülményre, hogy közel husz év óta vesznek egyes vasutépítő társaságok előmunkálati engedélyt a Szepes- és Gömörvármegyét összekötő vonal megépítésére. Ezt a vonalat a közben álló ugynevezett dobsinai hosszú hegy miatt nehéz megépíteni, de egy alagut segítségével a jégbarlang melletti uton a remek staczenai völgyön át mégis létre lehetne hozni. Kossut-

hot a dobsinai hegyek közt fekvő barlangban a város ősz bányatanácsosa, Ruffinyi Jenő fogja kalauzolni, ki ezt a földalatti csudát 1871. évben felfedezte.

Jegyzők tánczmulatsága. Borsod, Heves és Gömör jegyzői internatusuk javára nagyszabású nyári tánczmulatságot rendeznek. A jegyzők — mint értesülünk — elhatározták, hogy a mulatság július 22-én vasárnap lesz és diszelnőkeikül felkérlik dr. Tarnay Gyula, Majzik Viktor, Bornemiza László alispánokat, Kállay Sándor és Nagy László őrnagyokat, Uszky Gyulát, Kampis Lászlót, dr. Hellebronth Géza és dr. Samassa János képviselőket. Azonkívül 30 jegyző és 25 egri jogász fog serénykedni a siker érdekében. A mulatság a fűzesabonyi berekben lesz megtartva s a feállítandó tarka színpadon egy igazán művészi nivón álló hangverseny lesz. A jegyzők e mulatsága iránt ugy Borsod, mint Heves és Gömör-vármegyékben nagy érdeklődés nyilvánul.

Bűnös szerelem. Dobrapatakon f. hó 23-án meghalt gyanus körülmények között Oravec Andrásné, egy fiatal asszony, kinek férje Amerikában van. Az asszony egy házas emberrel szerelmi viszonyt folytatott, s mikor ennek látható következményei lettek, az asszony szegényében többször úgy nyilatkozott, hogy „elemészti magát.” A hír szerint egy, a faluban lakó asszony segítségére volt, hogy gyermekét korán megszüljje, másik verzió szerint mérget ivott, tény az, hogy Oraveczné f. hó 22-én megszülte 7 hónapos fiu magzatát, s másnap meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely az eljárást megindította, s f. hó 26-án Pongrácz Dezső vizsgálóbíró dr. Mészáros István kir. ügyészrel s Dr. Zehery István törvényszéki és Dr. Kármán Aladár kórházi orvosokkal a helyszínén megjelent. A hullát felboncolták az orvosok s kiderült, hogy az asszony halálát phosphormérgezés okozta. A vizsgálat folyik.

Termény- és anyagszállítás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. pozsonyi IV. honvédkerületi parancsnokság a kerületbeli honvédesapatok termény- és anyagjárándóságainak szállítására versenytárgyalást hirdet, a Jolsván állomásozó csapatokat illető versenytárgyalás folyó évi augusztus hó 18-án lesz megtartva.

Szent képek árulása. Ugyancsak a keresk. miniszter 29213—1906. szám alatt rendeletet adott ki, mely szerint a szent képeknek házálás és megrendelés-gyűjtés után való árusítását betiltja; mert ezen szent képek először nem magyar czikkeek, másodsor igen drágán fizetetik a szegény néppel.

Uj postai kézikönyv. Heisinger Antal zombori posta- és távírda főtiszt a nagyközönség, hivatalok és tanuló ifjuság szükségleteire alkalmas, könnyen áttekinthető és kitöltött mintákat tartalmazó postai kézikönyvet megjelent, és előtűnk fekszik. Ezen kézikönyv a posta, távírda, távbeszélő és postatakarékpénztár (cheque és clearing) főbb szabályait tartalmazza, továbbá tárgyalja a portomentességet és a postaintézethez való alkalmaztatás útját és módját. A tartalomjegyzék és szőljegyzetek segítségével mindennemű felvilágosítás egy pillanat alatt megtalálható kitöltött mintákkal illusztrálva. A mű bolti ára (2) kor. s rég érzett hiányt pótol és hivatalok, magánosok, intézetek, iparosok, kereskedők és általában bárki által legjobb eredménnyel használható és bármely könyvkereskedés után vagy a szerzőnél 2 (kettő) korona bolti áron beszerezhető.

Milyen lesz a nyár? „Meteo” a szegedi idő-jós lapjának legújabb száma rossz hírt hozott. Legalább azokra nézve, a kik június végén vagy július elején akarnak fürdőbe vagy nyaralóhelyre menni. Különösen azokat sújtja le, a kik a magasabb hegyek környékére óhajtanak a júliusi meleg elől menekülni. — Mert hát a „Meteo” kerekre kijelenti, hogy június és július nagy része mindenre alkalmasabb lesz, mint a fürdőzésre. Az az idő-járás, a mely mostanában uralkodik, állandóan tartani fogja magát vagy legalább is július 21-ig lényeges változást nem mutat. Július 21-ig, leszámítva két-három napot, nem lesz olyan idő, a mely a fürdőzőknek kedvezne. Eő, zivatar adja elő magát s mindegyre ismétlődik. Közbe-közbe melegen is kísüt ugyan a nap s holmi izzadás is bekövetkezhetik, de néhány nap múlva megint beáll az eső, a nehéz borulás és megint lehül a levegő. Július 21-ike után azonban nagy változás leszen. Az égető nap véglegesen kiül az égre s ugyancsak szórja a forró sugarakat. Igazi kánikulai melegség köszönt be, hogy a multak hibáit kiköszörölje és hogy a nyaralóknak örömet okozzon. Ettől az időtől kezdve augusztus végéig sajnálhatják ama felebarátait, a kik a városokban nevelték őket, a nyaralókat, július végéig.

Vasuti kocsihiány meggátlása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a következő megkeresést intézte a kerületbeli bányá- és iparvállalatokhoz: Az ősi hónapokban rendszerint nagyobb arányokat öltő áruforgalom akadálytalan lebonyolítása iránt a m. kir. államvasutak igazgatósága — közbenjárásunkra — intézkedéseit mindenkor meg szokta tenni, ez intézkedés a folyó évben is megtörténik. — Az áruszállítást azonban nagyban elősegítené és ezért igen kívánatos volna, hogy ha az időhöz nem kötött tömegáruk szállítása lehetőleg már a gabonaszállítási ideny beállta előtt eszközlötnék. Az ősi áruforgalom, de különösen a gabona- és cukor-répa forgalom akadálytalan ellátásához fűződő fontos országos érdekekre való tekintettel, van szerencsénk ennélfogva figyelmeztetni, hogy kívánatos, miszerint a szén, tűzifa, kő, és a hason természetű egyéb áruk zöme, amennyiben csak lehetséges, még szeptember hó előtt szállíttassék.

A gömörmezei muzeumnak 1906. május havában ajándékozott tárgyak jegyzéke:

Régi czukortartó, antik karperecz, 2 drb. diszgomb, Máthé Károlytól.

Antonius Pius ezüst érme, Lengyel Gyulától Kondó. Bosnyák ezüstpénz a XV. századból, Nuber K. Ferencztől Budapest.

Bőrös kulacs és osztrák pátens 1850 ből, Szabó Józseftől.

Kézirat 1859-ből, Kern Adolftól.

Hat drb. nyomtatvány Bernát István dr.-tól Budapest. Aczélfokos, Tóth Istvánné sz. Szekeres Katalintól, Balog.

8 drb. gyászjelentés, Terray Istvántól.

Az Ábrahám-család 30 drb. okirata, két drb. kovás pisztoly, Árpádkori sarkantyú, (horkai lelet) idősb Hevessy Lászlótól, Sztárnya.

Hat krajczáros 1849-ből, Sztraka Jánostól.
Hat drb. bankjegy 1848-ból, Nagy Istvántól, Darnya.
Négy drb. bankjegy 1848-ból, egy 1806-ból, egy rozsnói szükség bankjegy 1849-ből, 5 drb. régi sorsjegy, Abonyi Páltól.

Rézpénz 1849-ből, Mészáros Lajostól.
Sándy Gyula olajfestményei: Léda, cigányleány, tótleány, Sándy Gyulánétól. Budapest.

Bronzfokos, Batty Dezsőtől, Harmacz.
1905. évi jelentés 3 drb., a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségétől.

3 ezüst, 8 rézpénz, 2 bankjegy 1848-ból, Molnár Gerőtől.

Wörshofeni sörbárca, Gyurovics Jánostól.
Pillangós legyező a XVIII századból, Terray Istvántól.

Dr. Tóth Pápay János és feleségének arcképe, Vályi Ilonától, Jánosi.

Magyar női derék (ingváll) és sárgaréz koppantó, Ratkovszky Vilmától.

12 drb. könyv, számos hirlap és folyóirat, több száz kézirat és emléktárgy, régi iteze és pohár, Cházár Károlynétől.

Ezekon kívül május 10-én id. Hevessy László Sztárnyáról a muzeum folyó kiadásaira negyven koronát adományozott. Katona István és társa a nagy Petőfi és Vörösmarti szobraiért díj nélkül restaurálták.

Fogadják mindannyian kegyességükért az igazgató-ság hálás köszönetét.

Szerkesztői üzenet.

Id. B. S.-Gömör. Mi elismerjük, hogy a Széchényi-kerti igen szép és a városi kertész izléssel és ügyesen gondozza, azonban ne vegye rossz néven, ha cikkét sokféle okból nem közöljük.

Nyilt-tér.)*

Kivonat a rimaszombati általános ipartestület előjárásának 1906. jun. 20-án tartott ülésének jun. 28-án hitelesített jegyzőkönyvéből:

Jelen voltak: Dr. Gyürky Pál városi főjegyző, iparhat. biztos, Horváth György alelnök, Zsuffa Kálmán penztárnok, id. Hollósy József, Loffay Lajos, Senka József, Rábely Miklós idb. Szabó József mészáros, Tomay Alajos, Szabó István, Benyó László, Varga Imre, Léway István idb. Balázs József idb. Csapó János ifjú, Kraák Béla, Soós László, C. ea János, St. lez Zsigmond és Vozary Samu előjárósági tagok; Ronay Gyula jegyző.

Elmaradásukat igazolták: Soós Ferencz, Tóth Béla és László János előjárósági tagok.

2. Előadja elnök, hogy a mai rendkívüli előjárósági ülés összehívását a „Gömöri Hirlap”-nak folyó hó 10-én megjelent számában foglalt azon közlemény tette szükségessé, mely tisztelt elnökünk személyt sérti s testületünket is érinti; — kéri az ügyben az előjárósági tagok véleménynyilvánítását.

Rábely Miklós előjárósági tag előadja, hogy a „Gömöri Hirlap” által nyilvánosság elé hozott s oda nem tartozó szöveget a kalmával, — bár magát érdekelt félnek is tekintheti, — testületünk tisztelt elnöke Varga Lajos ur semmi olyat nem tett, a mi b. rmi tekintetben kifogás alá esnék, a személyt érintő sértés pedig — mint azt a „Gömör-Kishont”-ban megjelent jegyzőkönyvi nyilatkozat igazolja — szabályszerűen elintéztetett; — ez okból indítványozza, hogy előjáróságunk Varga Lajos testületi elnök ur iránt mindenkor érzett legnagyobb tiszteletnek, ragaszkodásának és becsülésének jegyzőkönyvében adjon kifejezést s midőn ekként változtatlan bizalomról biztosítja, egyszersmind megb. tránkozásait nyílvánítja a „Gömöri Hirlap” azon eljárásával szemben, midőn egyes személyeket a nagyközönség előtt méltatlanul megüzenol.

Benyó László előjárósági tag kijelenti, hogy az elnök személye iránt szintén bizalommal viselkedik, de miután a testületet a jelzett hirlapi közleménnyel sértve nem látja, a személyi rész pedig elintéztetett, indítványozza, hogy az egész ügy felett testületünk térjen napirendre s indítványát, habár nem fogadtatnék is el, jegyzőkönyvbe vétetni kéri.

Dr. Gyürky Pál iparhatósági biztos ur, Szabó István, Zsuffa Kálmán és Tomay Alajos előjárósági tagok felszólalása után

Rábely Miklós indítványa teljes egészében elfogadott azon pótindítványával, hogy az előjáróságnak elnökünk személye iránt egyhangulag kifejezett bizalmat, szeretetet, tiszteletet és ragaszkodást kifejező határozatot, küldöttsegileg adassék át s ezen küldöttseg tagjaivá megváll szattak alelnök vezetésével Tomay Alajos, Kraák Béla előjárósági tagok és Ronay Gyula testületi jegyző.

Igen tisztelt Barátunk!

A folyó hó 18-án átadott jegyzőkönyvből kitűnik, hogy Náray ur és segédei között felmerült nézeteltérés, az utóbbiak visszalépését vonta maga után, így Náray ur segédek nélkül maradt. Ez a körülmény neki tudomására lett adva a neki lemondott segédei által átadott jegyzőkönyv utján; a párbajszabályok értelmében pedig, ha egyik fél segédei lemondanak — köteles 24 óra alatt újakat nevezni, — Náray ur ezt mai napig — noha már 4 óra is elmúlt — nem tette.

Mindazonáltal, hogy felünk dolga semmiféle félremagyarázásokra okot ne adhasson, s teljesen tisztán álljon, — Náray urat ismételve felkerestük; midőn is először állítólag otthon nem volt, másodszor ottlétünk pedig betegen feküdt, — azt üzenvén, hogy 6 óráig várt, de különben is hiába fáradtunk, mert ő Varga Lajos urral ki nem áll, még 24 órát vártunk Náray ur megnevezendő segédeire, — ez is elmulván, kénytelenek vagyunk alábbi nyilatkozatunkat kiadni:

Annak elbírálása, hogy ki párbajképes és ki nem — soha sem az ellenfél által alapítható meg, hanem igenis, ha valakinek ellenfele párbajképességére nézve serupulusai vannak — köteles magát egy becsületbírósg itéletének alávetni, melyet mindkét fél segédei közösen választanak. Náray ur pedig, minthogy segédei lemondása után újakat megnevezni nem hajlandó, — ezt nem tekinthetjük másnak, mint a kihívás visszautasításának.

Már pedig a párbajszabályok 43-ik §-a értelmében, — ha valaki a kihívást akár közvetve, akár közvetlen visszautasítja, a kihívóra nézve éppen annyit jelent, mintha párbajt vívott volna ellenfelével. Ezért alóírottak Varga Lajos ur részéről ezen ügyet a lovagiaság szabályai szerin befejezettek jelentjük ki.

Maradtunk Rimaszombat, 1906. június hó 21-én

tisztelő barátai:
Farkas Zoltán,
Lokcsánszky Lajos.

A fenti nyilatkozatokból megállapítható, hogy Náray J. A. ur személyem ellen lapjában kirohanást intézett, midőn azonban ezért elégtételt kértem, alaptalan kifogásokkal kitért.

Habár az ő támadásait a közönség már megszokta és annak komoly jellegét nem is tulajdonít, mindazonáltal a közönség tájékoztatása céljából — kijelentésével annak, hogy Náray urral tovább nem foglalkozom — nyilvánosság elé kívántam bocsájtani a fenti két nyilatkozatot, hogy a nagyközönség is igazságosan ítéljen.

Rimaszombat, 1906. június 29. Varga Lajos.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Kitünő házi koszt

kapható **július 1-től** egy bent étkezésre, mint házböz hordva a **Jánosi-utca 15. szám, a Dapsy-féle** házböz. — Értekezhetni lehet ugyanott.

Luhi Erzsébet

7-10

Igyógyviz

gyomorbetegségek minden neme ellen, ugyszintén a **torok, gége és hörgők** idült hurutos állapotában kiváló sikerrel alkalmaztatik. Megrendelhető a **forrásbélrőlségnél Szolyván**, (Beregmege) és minden **jobb** keresk desben.

Borral kitünő ital.

Anna-bál

fog **Csízfürdőben július 21-én** a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet javára megtartatni Kéretik a tisztelt közönség szives pártfogása. 1-2

Füüdőbe és nyaralásra

utazóknak ajánljuk, hogy **biztosítsák** lakásberendezésüket csekély díj mellett **betöréses lopás ellen**

a „Foncière” pesti biztosító intézet

rimaszombati főügynökségénél.
LÉVAI IZSÓ főügynök.

Kereskedő-tanuló.

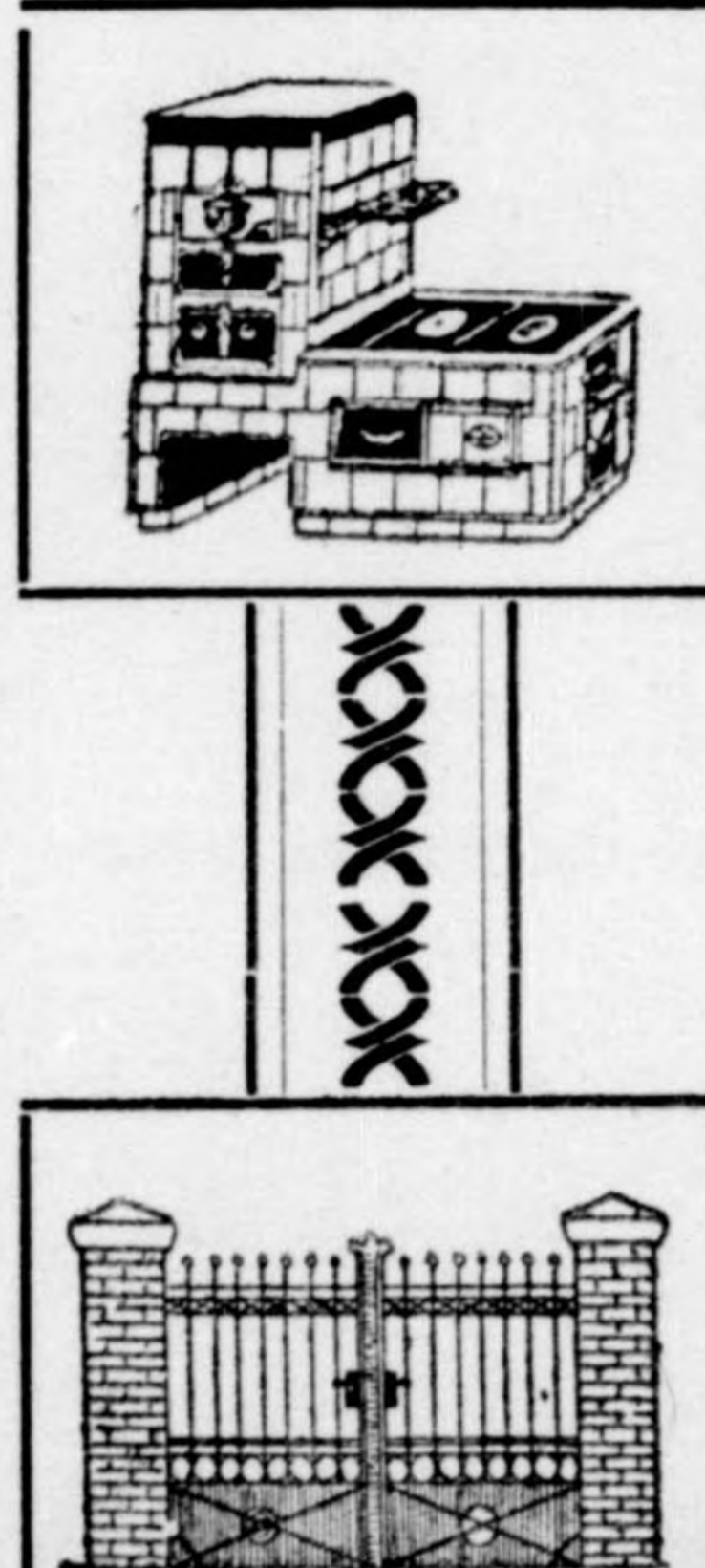
Egy jó házból való tiu — bármily vallásu — tanulónak felvétetik Rimaszombatban **Heksch Bertalan** lűszer-, esemege- és lisztüzletében.

Eladó telek.

A **Hunyadi-utczában** — Kohn Adolf fatelepevel szemben, Eperjessy József ur háza mellett — egy 380 ööl területű beltelek eladó. Értekezhetni **Róth Lajos** tulajdonossal Rimaszombat.

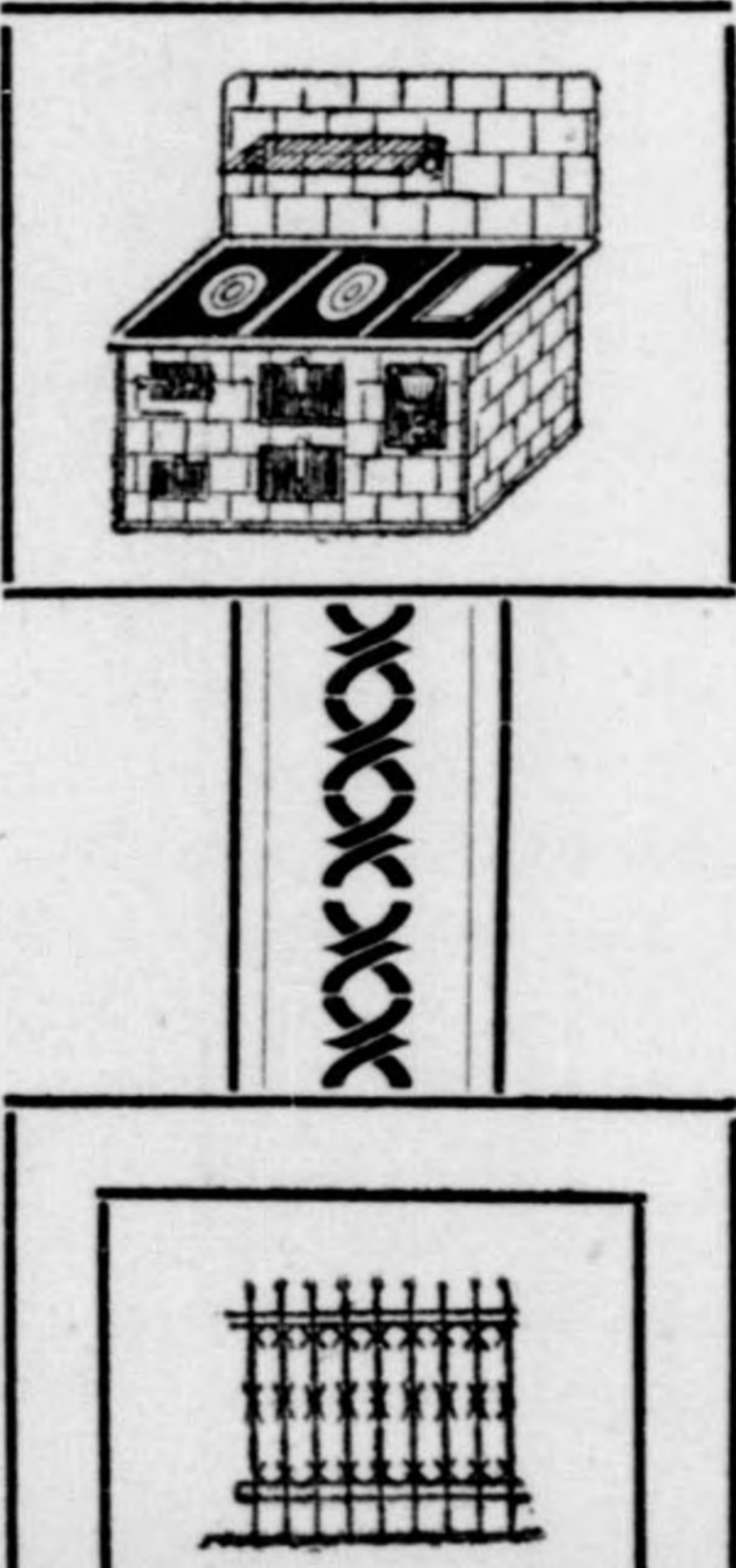
Könyvnyomdász tanulóul.

Egy 13-14 éves fiú ki magyarul helyesen írni és olvasni tud, tanulóul felvétetik **id. Rábely Miklós** könyvnyomdájában.

Özv. Hlozek Jánosné
épület-, műlakatos és takaréktűzhelykészítő műhelye
Rimaszombat, Tamásfali-ut.

Készít mindennemű lakatosmunkát, épületvasalást, kerítést és kaput kovácsolt vasból mindenféle célra, rajz szerint.
Takaréktűzhelyek — fehér csempékkel kirakva — vendéglők, uraságok és magánlakások részére különféle alak- és nagyságban készülnek.
Raktáron megtekintés céljából **asztal-takaréktűzhely**. Műhelyem berendezve a legmodernebb eszközök- és gépekkel. Szolgálatom szives és gyakori igénybevetelét kérve vagyok kiváló tiszt. llettel
özv. Hlozek Jánosné,
épület- és műlakatos.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jőhirnevű gépeit a **nyári időnyre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket** és **gőzkaránokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzőket, cukrosítókat, maláta- burgonya-zúzókat, malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.** Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük

